

Uspjela Matkovićeva vizija povratka šezdesetih

Osječki boksači iz davne, 1949. godine

Piše: DRAGUTIN KERŽE

U Boksачkom klubu „Osijek“ koji je utemeljio i već desetljeće uspješno predvodi bivši državni prvak i reprezentativac Matej Matković, vjeruju u povratak velikih uspjeha otprije šezdesetak godina

Tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća ljubitelji borilačkog športa u Osijeku divili su se plejadi boksača kao što su bili Nanik, Ce, Voger, Čok, Pavić, Nogulica, braća Köhler, pa Premuš, Milosavljević i Bisić. Oduševljavali su pobjedama u brojnim mečevima u ringu u Radničkom domu, a danas to vrijeme pokušavaju vratiti neki „novi klinici“, u Boksачkom klubu „Osijek“ koji je utemeljio i već gotovo desetljeće uspješno predvodi bivši državni prvak i reprezentativac Matej Matković.

Dugo je jedini popularni borilački šport u Osijeku bio boks. Sve do prve polovice šezdesetih godina, kad je utemeljen Judo klub Mladost, čija se tradicija protegnula sve do novog tisućljeća, da bi potom svoje mjesto u osječkoj športskoj obitelji postupno dobivali i karate, kick-boxing, taekwondo, jiu-jitsu... Istina, još 1921. godine u Osijeku je zaživjelo i hrvanje (u sklopu židovskog društva „Makabi“), no nije privuklo značajniju pozornost. No, vratimo se boksu...

Početak sedamdesetih, upravo u vremenu pristizanja spomenutih novih borilačkih vještina, poglavito s Dalekog istoka, „plemenita vještina“ istodobno je, pomalo ali sigurno, gubila zanimanje među mladima, kao i kod dotad fanatičnih promatrača boksačkih mečeva u gradu na Dravi.

Istina, boks nikad nije ni prestajao egzistirati, tradiciju su (o)čuvali u „Mladosti“, klubu za čiju je aktivnost svojedobno izgrađena i Dvorana borilačkih sportova na Sjenjaku, ali su se zapaženi rezultati, podsjetivši pritom na najsajnije razdoblje iz šezdesetih godina 20. stoljeća, opet pojavili tek osnutkom Boksачkog kluba „Osijek“ koji i danas ima lidersku ulogu u promoviranju boksa među osječkim ljubiteljima športa.

Budući da službena dokumentacija iz početnog razdoblja osječkog boksa ne postoji, kao vjerodostojno treba koristiti

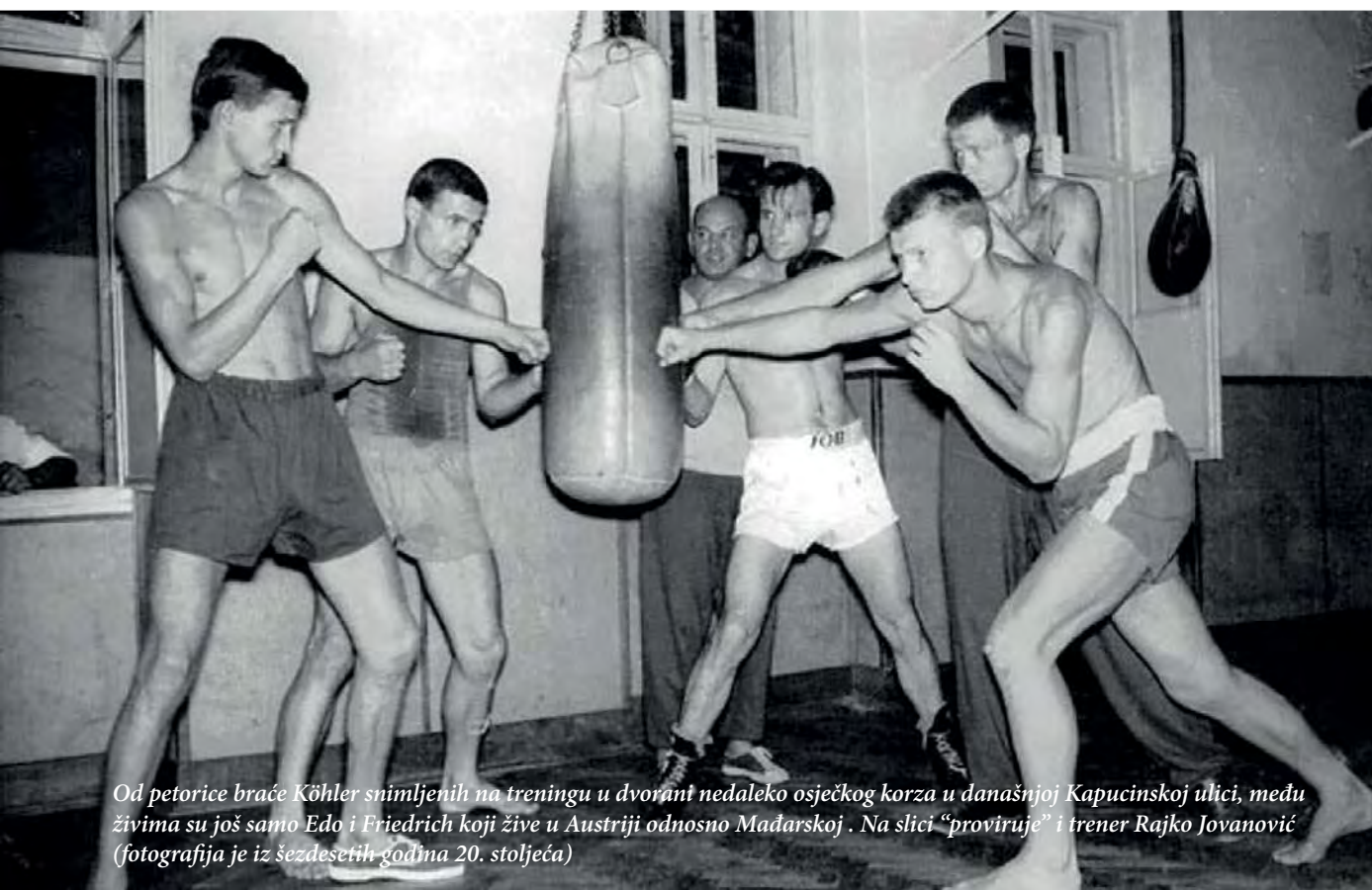
ono što je, u razdoblju između dva velika svjetska rata, objavljeno u osječkom „Hrvatskom listu“. Uglavnom, kao godina osnutka prvog boksačkog kluba (Amater) figurira 1930. godina a prije toga su djelovale i sekcije u već egzistirajućim športskim društvima. Mečevi su uglavnom organizirani u hotelu Kasino (kasnije Psunj, danas restoran McDonalds) u Županijskoj ulici i kinematografu Royal u Šamačkoj ulici, a ljubiteljima borilačkih vještina omiljeni su bili nastupi njihovih sugrađana protiv uglednih suparnika iz drugih gradova.

Nenadmašni Stjepan Halec

Tako su golemi ugled tridesetih godina stekli Đula Bolvary, Josip Halilović, Stjepan Đurić, Ivan Steltzer, Stjepan Slabinac Ivan Virag, Vilim Rauš i Franjo Zauner. Štoviše, Bolvary je u prvoj polovici tridesetih godina bio prvak države u poluteškoj kategoriji, što je ponovio Stelzer '38 u velteru, a Stjepan Halec je u muha kategoriji osvojio naslov prvaka NDH 1941. Daka-ko, riječ je o amaterskom boks, iako su sporadično pripremani i mečevi profesionalaca.

U novim okolnostima, nakon uspostave jugoslavenske države, boks je u Osijeku vrlo brzo opet privlačio mladež u ring i navijače na različite mečeve u organizaciji sekcija pri športskim društvima koje su nicale kao „gljive poslije kiše“ i - kako su godine prolazile - često mijenjale imena.

Razlika u odnosu na dio boksačke povijesti otprije nekoliko desetljeća, sukladno novom društveno-političkom uređenju, mečevi su najčešće imali momčadsko značenje. „Mladost“, „Proleter“ i „Tekstilac“ okupljali su tada navijače, osim u Radničkom domu i dvorištu Fiskulturnog doma (Sokolski dom), u kinu Royal (dugo Zvečevo, danas opet Royal), na igralištu „Kraj Drave“, te u velikoj dvorani Svilane. Novi ljubimci postali

Od petorice braće Köhler snimljenih na treningu u dvorani nedaleko osječkog korza u današnjoj Kapucinskoj ulici, među živima su još samo Edo i Friedrich koji žive u Austriji odnosno Mađarskoj. Na slici "proviruje" i trener Rajko Jovanović (fotografija je iz šezdesetih godina 20. stoljeća)

su Halec (i opet nenadmašan, sad u lakoj kategoriji), pa Luka Datković u muhi, Stjepan Kučera u velteru, braća Tomislav i Ivan Kelava te Gita u srednjoj, Klun u teškoj kategoriji i drugi.

Važan datum u osječkoj športskoj povijesti je i 3. rujna 1950. kad je od sekcije SD „Proleter“ nastao - Boksачki klub „Mladost“. Jer, tada je, kao dio tek ustrojenog jednog od tri boksačka podsaveza u NR Hrvatskoj, osnovana športska udruga dostojna respekta i poštovanja što se odrazilo i na istinski procvat tog športa u gradu na Dravi.

Trener je, a nakon Marijana Vehautza s potkraj četrdesetih, bio Rudolf Neubert, kojeg je naslijedio njemački stručnjak Julio Schwickert kojeg su mnogi kasnije spominjali kao začetnika sjajne generacije osječkih boksača. U sastavu su se i dalje pojavljivali iskusni Hugo Köhler, Halec, državni reprezentativac T. Kelava, Jovanović, Franjo Hem..., da bi u juniorskom uzrastu pozornost na svoj talent sve više privlačili i postupno počeli dobivati sve više prilika za dokazivanje „neki novi klinici“ - Ljudevit Nanik, Zvonko Voger, Ivan Čok, Ivica Pavić, Ivan Hmura, Ivan Vaštag, a kojima su se '56 i '57 priključili Marko

Nogulica, Vinko Kukić, Gavro Ce, braća Edo i Erich Köhler iz čuvene Divaltove ulice (Hugo je najstariji, a kasnije su boksalili i najmlađi iz obitelji - Friedrich i Stipo), potom i Vladimir Premuš. Uz pravilan

ustroj kluba, osobito od 1962. kad je Mladost postala dijelom često spominjanog Sportskog društva „Slavonija“ i time stekla stabilne uvjete za rad, odličnog trenera Rajka Jovanovića i neprijeporan potencijal spomenutih natjecatelja, stvorena je jezgra za velike iskorake. Uspjesi su ubrzo počeli stizati u još jako dobro pamtljivoj prvoj polovici šezdesetih godina 20. stoljeća.

Nezaboravnima su ostali kvalifikacijski mečevi „mladostaša“ s „Crvenom zvezdom“ kad su, poslije poraza u Beogradu (13:7) ostvarili istovjetnu pobjedu pred svojim fanatičnim navijačima na ringu u kratom Radničkom domu, pa je u Slavonskom Brodu morala sve presuditi „majstorica“ koju je Slavonija dobila s 11:9. Iako je Boksачki savez Jugoslavije, kako se to radilo (i) u jugoslavenskom boksu, naknadno uvrstio i „zvezdaše“ među prvligaše, osječki su omiljeni junaci godinama bili, i trajno ostali, Nanik, Ce, Voger, Tasić, Čok, Sabol, Zovko, Jović, Nogulica, Premuš, Edo i Erich Köhler, isto kao i Bilić, Sadikov, Milosavljević, Sadikov i Bisić u kasnijim, nadolazećim godinama.

O snazi tog naraštaja osječkog boksa svjedoče i vrhunski pojedinačna ostvarenja. Prvaci Hrvatske i Jugoslavije bili su su Nogulica i Erich Köhler, a Premuš kao jugoslavenski prvak osvaja zlato i srebro na Balkanskim igrama '66 i '67.

Pod nadzorom Ivice Pavića (od 1968.) prvaci Hrvatske postali su Milosavljević, Arambašić, Tasić, Jović, Zovko i Bisić, s tim što je Milosavljević bio i prvak SFRJ, Bisić viceprvak, a Tasić treći.

Zlatno doba potkraj šezdesetih

U sezoni 1969./70. Milosavljević, Tasić, Zovko i Bisić su u svojim kategorijama prvaci Hrvatske, a Milosavljević i Bisić prvaci Jugoslavije. To zlatno doba, međutim, nije se nastavilo

Antun Čepo s trenerom Matejom Matkovićem

Legendarni Vladimir Premuš (prvi zdesna), već pokojna braća Petar i Josip Burazin, te Jurica Lovrinčević, uz kavicu u osječkom hotelu Royal

Izvanredni Vladimir Premuš

Upričama o bogatim rezultatima osječkog boksa, najčešće se spominje ime Vladimira Premuša. Nepoznati suhonzavi „srednjas“ u debiju na osječkom ringu nokautirao je državnog prvaka Sorgića iz kragujevačkog „Radničkog“, na čuvenom „Meču šampiona“, zatim je usred Beograda „istukao“ ljubimca „zvezdaša“ Kahrimana, snagatora s Terazija, a onda u rodni Osijek donio i zlatnu i srebrnu medalju s Balkanijade ('66 i '67). Premuš je bio i ostao jedini boksač koji je u međusobnim mečevima sa slavnim Matom Parlovom zauvijek imao upisan sveukupno pozitivan score (5:4)!

Istina, Vlado je nekoliko godina stariji od pulskog asa, ali je baš Parlov, kao istinski športski velikan, često u medijima naglašavao da je tijekom karijere najviše poteškoća imao s Premušem.

i prijelazom u sedamdesete godine. Jer, možebitno srozavanje ugleda naslućivalo se već kad je prestalo postojati SD „Slavonija“. Klubovi su opet djelovali odvojeno, snalazili se opet kako je tko znao i mogao, a kad je postalo jasno da je potpuni krah neizbježan - osječki boksači fuzionirali su se s tada sve snažnijim, i financijski bogatijim, susjedom BK Borovo.

Bio je to početak dugog razdoblja bez značajnijih ostvarenja što je kod ljubitelja športa u cjelini sve snažnije stvaralo nostalgiju za pothvatima iz šezdesetih godina, za velikim boksačima koji su dugo trenirali u skuženoj, neuvjetnoj prostoriji nadomak korza (današnje Kapucinske ulice), a onda dizali na noge više tisuća oduševljenih navijača u Radničkom domu. To vrijeme, neprijeporno, duboko je utisnuto u povijest ne samo osječkog športa u cjelini, nego i hrvatskog, a nekad jugoslavenskog boksa.

Matkovićeva vizija

Usprkos pokušajima da se boksu vrati nekadašnji sjaj (pa su u nekoliko navrata u „Mladosti“, u raznim razdobljima do i nakon Domovinskog rata, započinjale radom boksačke škole), Osječani su se, u pravom smislu te riječi, opet počeli ponositi svojim majstorima „čarobnog četverokuta“ nakon osnutka Boksačkog kluba „Osijek“, 2008. godine. Istina, „Mladost“ još i danas egzistira, te povremenom pojavom ponekog darovitog mladića (kakav je, primjerice, Luka Pratljačić, sada član Boksačkog kluba Sesvete, nap.a.) sve do današnjih dana čuva dugogodišnju, nekad slavnu tradiciju te podsjeća na nepopovljive šezdesete i nezaboravne mečeve u međuvremenu srušenom „Radnjaku“.

Pokretač osnutka BK „Osijek“ bio je Matej Matković, državni prvak i reprezentativac koji je, nakon osječke „Mladosti“ ('96/'98), branio cijelo desetljeće boje tada vrlo jake i kompaktne „Posavina Kune“ iz Slavonskog Broda, da bi svoju viziju vraćanja ugleda osječkom boksu vrlo brzo uspio sprovesti u djelo. Naime, nakon početnih „dječjih bolesti“ (zbog čega su članovi novog kluba, na čelu s prvim predsjednikom Krešimirovom Musom, bili primorani trenirati u športskoj dvorani MUP-a Osijek), uz osnutak vlastite Škole boksa i okupljanja sve većeg broja zainteresiranih dječaka i mladića, prekretnica je stigla 2010. kada je predsjednik postao general HV-a Mladen Mikolčević.

Njegov je autoritet bitno pridonio prepoznavanju vrijednosti koncepta osnivanja tog kluba u gradskim strukturama, pa su natjecatelji, „školarci“ i veterani dobili komfornu i opremljenu vlastitu dvoranu za treninge u tek izgrađenom kompleksu Gradskog vrta nadomak istoimenog stadiona. Nedugo nakon toga, uspjesi su se počeli nizati kao na filmskoj traci...

Osnivač kluba, najistaknutiji osječki boksač otkako je samostalne Hrvatske, Matej Matković, uvjeren je da će BK „Osijek“, doista ponoviti sve pothvate svojih prethodnika iz „Mladosti“ i „Slavonije“ ostvarene u nekom sasvim drugom vremenu i okolnostima.

Sveukupno, zbog karijere, ali i želje da osječki boksači opet postanu ljubimci sredine u kojoj djeluju, Matkovića s pravom treba svrstati u plejadu najvrsnijih promotora „plemenite vještine“ uopće.

S jednog od posljednjih okupljanja veterana osječkog boksa u Royalu

Vinko Kukić, Ivan Sabo, autor ovog teksta Dragutin Kerže i legenda Erich Köhler, u razgovoru prije nekoliko godina u hotelu Royal u Osijeku